K-Sekretariatet

Arkivsaksnummer: KS-25/00245-5
Saksbehandler: Knut Roar Johansen

Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	27.05.2025	14/25

Kontrollutvalgets uttalelse om Sortland Havn KF årsregnskap og årsberetning for 2024

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse som kontrollutvalgets uttalelse til Sortland Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2024.

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen.

Svolvær, 15.05.2025

Knut Roar Johansen
Saksbehandler

Vedlegg
- Revisjonsberetning 2024
- Negativ beretning for 2024 for Sortland Havn KF
- Årsberetning Sortland Havn
- Sortland Havn - årsregnskap 2024
- Kontrollutvalgets uttalelse om Sortlands Havn KF regnskap for 2024

1. BAKGRUNN FOR SAKEN

1.1 Kontrollutvalgets oppgaver ved behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon bestemmer i § 3 at kontrollutvalget har rett – og plikt - til å behandle og uttale seg om kommunen årsregnskap og årsberetning før de behandles i formannskap og kommunestyre. Kontrollutvalgets uttalelse skal således foreligge som et grunnlag for formannskapets og kommunestyrets behandling.

Formålet med behandlingen i kontrollutvalget er – grovt sagt - å påse at årsregnskapene og årsberetningen er avlagt i samsvar med kravene. Videre skal kontrollutvalget påse at årsregnskapet og -beretningen har vært gjenstand for en betryggende kontroll av revisor. Kontrollutvalget har også særskilt plikt til å følge opp merknader fra revisor, enten i form av merknader i beretningen, eller i nummererte brev, jf. regelen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3. siste ledd.

Det er ikke gitt regler i lov eller forskrift av hva kontrollutvalgets uttalelse nærmere skal inneholde, og det tilligger kontrollutvalgets skjønn hvilke forhold som skal tas med. Det vil imidlertid være naturlig å ta med forhold som ligger inn under kontrollutvalgets oppgaver og som kontrollutvalget mener kommunestyret bør være særskilt oppmerksom på i forhold til sin behandling, det være seg forhold omtalt i revisjonsberetningen, i forhold til resultatene i årsregnskapene, i forhold til nummererte brev, eller i forhold til årsberetningen.

Videre bør kontrollutvalget kommentere hvorvidt kommunestyrets vedtatte finansielle måltall er oppnådd. Det samme gjelder kommunens økonomiske situasjon som helhet, men dette må basere seg på opplysninger i årsberetningen og må ha en nøktern tilnærming fra kontrollutvalgets side. Hvorvidt budsjettoverskridelser skal kommenteres må vurderes ut fra det enkelte tilfelle, og kontrollutvalget må også her vurdere totaliteten før eventuelle kritiske påpekninger.

Uttalelsen bør også medta om årsregnskap og årsberetning – etter kontrollutvalgets vurdering - har vært gjenstand for en betryggende kontroll fra revisor.

Sekretariatet vil nedenfor kort gjengi de regler som gjelder for årsregnskapet, årsberetningen, revisjonsberetningen og de frister som gjelder.

Det er styret i foretaket som avlegger årsregnskapet og avgir årsberetningen for foretaket.

Kontrollutvalgets uttalelse skal stiles i original form til kommunestyret og med kopi til formannskapet. Det er sentralt at kontrollutvalgets uttalelse er formannskapet i hende før formannskapet avgir innstilling om årsregnskapet og årsberetningen til kommunestyret.

1.2 Årsregnskapet

Kommuneloven §14-6 fastsetter kommunen og foretakets plikt til å utarbeide årsregnskap. Av bestemmelsen fremgår det at:

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

a) regnskap for kommunekassen eller fylkeskommunekassen
b) regnskap for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift

d) samlet regnskap for kommunen eller fylkeskommunen som juridisk enhet.

Årsregnskapet skal presenteres og avlegges etter de krav som fremkommer i *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.*, samt tilhørende regnskapsstandarder utarbeidet av Foreningen for God kommunal regnskapsskikk.

1.3 Årsberetningen

Kommunen – og kommunale foretak - har også en plikt til å utarbeide en årsberetning. Årsberetningen er en oppsummering av kommunens virksomhet gjennom året. Årsberetningen skal utarbeides i tråd med kravene i kommunelovens §14-7 og god kommunal regnskapsskikk. Etter kommunelovens § 14-7 skal det minimum redegjøres for følgende forhold i årsberetningen:

a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

1.4 Revisjonsberetningen

Kontrollutvalget skal etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 bl.a. påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte og at regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov og forskrift, instrukser og avtaler med revisor.

Etter kommuneloven §24-8 skal revisor avgi en revisjonsberetning. Revisjonsberetningen inneholder – grovt sagt - revisors oppsummering og revisors vurderinger etter gjennomgangen av kommunens årsregnskap og årsberetning.

Etter kommunelovens § 24-8 skal revisor uttale seg om følgende i revisjonsberetningen:

a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

I tillegg til kravene nedfelt i loven skal beretningen utformes i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, noe som er nedfelt i en rekke revisjonsstandarder.

Revisjonsberetningen er delt inn i to hoveddeler og med fire underdeler:
1. Uttalelse om revisjon av årsregnskapet, med:
   a. Konklusjon om årsregnskapet
   b. Uttalelse om årsberetningen og annen øvrig informasjon
2. Uttalelse om øvrige lovmessige forhold, med:
   a. Konklusjon om registering og dokumentasjon
   b. Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Dersom revisor finner å måtte avgi en revisjonsberetning som avviker fra normalberetningen, skal beretningen «modifiseres». Dette enten ved at revisor tar forbehold, gir en presisering, gir en negativ konklusjon, eller frem forhold hvor revisor ikke kan uttale seg. Revisor kan også under dette punktet angi andre forhold revisor ønsker å fremheve.

1.4 Tidsfrister
I henhold til *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner* samt *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv*. gjelder det tidsfrister for behandling av årsregnskap og årsberetning. Følgende frister gjelder:

a. Årsregnskapet skal være avlagt av styret innen 22. februar.
b. Årsberetningen skal være avgitt av styret innen 31. mars.
c. Revisjonsberetningen skal avlegges senest innen 15. april. Dette gjelder også der regnskap ikke foreligger.
d. Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 30. juni.

2. VURDERING OG GRUNNLAG FOR UTTALELSEN

2.1 Tidspunkt for avleggelsen
Årsberetning med regnskap for 2024 er avlagt av styret, og datert 23.04.25 Revisjonsberetningen er avlagt 14.4.2024.

Fristene satt for regnskapsavleggelsen og årsberetning fra styret er ikke overholdt iht. gjeldende bestemmelser.

Revisjonsberetningen er avlagt 30.04.25, og denne erstatter beretningen gitt 15.04.25.

2.2 Revisjonens utførelse

2.2.1 Revisjonsberetningen
Revisjonsberetningen for Sortland Havn KFs årsregnskap for 2024 er en normalberetning, dvs. uten forbehold eller presiseringer. Revisjonen påpeker at beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15.04.2025, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Årsberetningen var på dette tidspunktet ikke avlagt av foretaket.

I revisjonsberetningens del 1 – *Uttalelser om revisjonen av årsregnskapet* – har revisor konkludert med at kommunens årsregnskaper:

- oppfyller gjeldende lovkrav, og at det
- i det alt vesentlige gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunen per 31. desember 2024 og av resultatet, i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk.

Revisor har videre konkludert med at årsberetningen:

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

I revisjonsberetningens del 2 - *Uttalelser om øvrige lovmessige krav* – er det konkludert positivt på begge forhold.

2.2.2 Nummererte brev/øvrige merknader
Det foreligger ingen nummererte revisjonsbrev til behandling i forbindelse med foretakets årsregnskap.

2.3. Årsregnskap og årsberetning for 2024

2.3.1 Årsregnskap for 2024

Årsregnskapet for 2024 er gjort opp med et negativt netto driftsresultat på kr. 4 118 622,-
Dekning av det negative resultatet er foretatt ved bruk av disposisjonsfondet.

Investeringsregnskapet for 2024 er gjort opp i balanse. Og udekket beløp fra investeringsregnskapet 2023 er finansiert i sin helhet i 2025.

Av balanseregnskapet fremgår det at foretaket ved utgangen av 2024 har en netto lånegjeld på nærmere 90,8 million kroner, og et disposisjonsfond på 4 936 000 kroner. Av note 13 fremgår det at det er utgiftsført i 2024 kr. 2 274 086,- til avsetning tap på krav som gjelder kundefordringer. Det fremkommer i årsberetningen *at 2024 har vært et år preget av usikkerhet i forhold til utestående krav for Sortland Havn KF. Som det går frem av regnskapet er det regnskapsført et estimert tap på kroner 2 274 086,-. Kunden bestrider grunnlaget for fremsatt krav og kravet. Sortland havn KF ved styrevedtak, i PS sak 002/25 av 09.01.25, har derfor anbefalt Sortland kommune v/kommunestyret å gå til søksmål mot debitoren*. (sitat slutt)

2.3.2 Årsberetningen for 2024

I årsberetningen er økonomiske tallstørrelser presentert og kommentert, og havnesjef skriver blant annet følgende:
2024 har vært et krevende år for Sortland Havn. Vi hadde inntekter på 18,3 MNOK. Dette utgjør ei økning fra 2023 på ca. 0,75 MNOK. Likevel viser regnskapet et merforbruk/negativt driftsresultat på 4,1 MNOK. Aktivitet og vekst i havna er begrenset som følge av mangel på ledige arealer. SH har et stort uforløst potensial både når det gjelder cruise, opplagsvirksomhet og godstrafikk.

Siden Havna sine driftsinntekter nesten utelukkende kommer fra salg og utleie, har knapphet på arealer direkte konsekvenser for Havna. Det kommersielle driftsgrunnlaget har sterk sammenheng med tilgjengelige areal. Sortland kommune har vedtatt å starte revisjon av Arealplan og Byplan. Dette vil underbygge driftsgrunnlaget ved at arealutfordringene søkes løst. Løsningen ligger i å avsette nye arealer til havneformål i kombinasjon med maritim næring og industri. Herunder målet om videre utvikling av Indre havn, samt realisering av Sortland havne- og næringspark på Skjåneset.

For 2025 må Sortland havn gjøre innsparinger på drift, samtidig som etablerte kundeforhold må opprettholdes så langt det er mulig. Vi ser også at utgiftene til konsulenter, samt juridisk bistand har vært vesentlige for året som har gått. Bruk av konsulenttjenester ut over opprinnelig budsjett er først og fremst knyttet til utvikling av havna sin strategiplan som ikke lå inne i opprinnelig budsjett for 2024.
(sitat slutt)

2.3.3 Foretakets økonomiske stilling – oppsummert
K-Sekretariatet vurdere den økonomiske stillingen til foretaket som utfordrende, ved merforbruk i driftsregnskapet, og en betydelig reduksjon av disposisjonsfondet.

3. FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Sekretariatet har på bakgrunn av det ovenstående utarbeidet et forslag til kontrollutvalgets uttalelse, som ligger vedlagt. Forslaget til uttalelse gjennomgås av kontrollutvalget.